

[Undervisningsministeren.]

Jeg mener derfor, at den nuværende ordning med delingen af børnene i 12 års alderen ikke kan opretholdes i sin nuværende form, men jeg erkender, at forholdene ved den store byskole er anderledes end forholdene ved landsbyskolen, og det var netop ud fra dette synspunkt, at jeg ved forhandlingerne i foråret mellem repræsentanter for lærerorganisationerne og folketingets udvalg vedrørende skolelovsforslagene foreslog en ordning, der nu er kommet til udtryk i nærværende lovforslag, og hvorefter børnene i de store skoler kan deles i visse timer eller i klasser i 6. og 7. skoleår under hensyn til deres standpunkt, evner og interesser, men uden optagelsesprøve og uden afsluttende eksamen. Ved en sådan deling vil man kunne opnå den ensartethed mellem børnene i de enkelte klasser for samme alderstrin, som naturligvis er en undervisningsmæssig fordel, navnlig i sprog og matematik, uden samtidig at sætte det store skel mellem børnene, som delingen efter den nuværende ordning sætter, og uden at nogle af klasserne kommer til at lide under den nederlagsstemning, som nu ofte findes i klasser med børn, der ikke har kunnet klare optagelsesprøven til eksamensmellemskolen.

Der udføres i mange skoler et særdeles prisværdigt og dygtigt arbejde i den eksamensfri mellemskole, og der er også mange steder, hvor dette arbejde giver gode resultater, men taget som helhed må det siges, at disse klasser har så vanskelige arbejdsvilkår, at det ikke vil være muligt at gennemføre en så tilfredsstillende undervisning, som de pågældende børn har krav på og brug for.

Den frie mellemskole i den købstadsordnede skole har ikke tilfredsstillende arbejdsvilkår. Det er vel i og for sig ikke lovens skyld. Måske kan det siges, at skolemyndighederne ikke alle vegne har vist denne skoleafdeling tilstrækkelig bevågenhed, og at man har været for tilbageholdende med bevillinger til undervisningsmateriel o. lign. Men hovedvanskeligheden for den eksamensfri mellemskole er, at denne skole ikke bliver betragtet som en undervisningsmæssigt særpræget, selvstændig skoleafdeling, hvortil forældre med glæde sender deres børn. Det er ikke en skole, man søger om at

få børnene ind i. Den eksamensfri mellemskole er i befolkningens bevidsthed blevet en afdeling inden for skolevæsenet for de dårligst begavede børn, der ikke har kunnet bestå optagelsesprøven til eksamensskolen. En sådan bedømmelse giver ikke noget godt klima for arbejdet i folkeskolen.

Den milde deling, som foreslås i lovforslaget, er ikke en deling i linjer, men en hensigtsmæssighedsforanstaltning med det formål at gøre arbejdet lettere, og for at børnene på de forskellige undervisningstrin stadig kan være stillet over for passende opgaver i forhold til deres evner. Der skal i alle klasser være adgang til undervisning i sprog og matematik, og ingen børn skal på forhånd være afskåret fra ved det 14. år at overgå til realafdelingen. Dette tror jeg vil give lunere og lettere arbejdskår for hele skolen.

Hovedsynspunktet for mig er, at folkeskolen skal være en skole, der har sit mål i sig selv uden pres fra efterfølgende eksamensskole eller fagskole. Folkeskolen til det 14. år skal være en barneskole, og man skal gribe mindst muligt ind i disse skoleår fra eksamensskolen eller fra fagskoler.

Når man spørger, hvorfor det haster med skolereformen, vil jeg gerne dertil sige: landsbyskolens opbygning er i fuld gang landet over. En overbygning på landsbyskolen, som nu er muligjort ved bestemmelsen om præliminærkursus, viser sig at vinde meget stor interesse overalt i landets kommuner. Befolkningen i landkommunerne forlanger, og med rette, at deres børn får samme adgang til at kunne opnå en eksamen som børnene i byerne. Derfor må man ved indretning af de nyoprettede landsbyskoler have dette med i billedet, at en eksamensafdeling hører med, når landsbyskolens forhold nu skal ordnes på længere sigt. Og det ville ikke være rimeligt at forlange, at landkommunerne med store økonomiske ofre for befolkningen indretter deres skolevæsen på en sådan måde, at alle børn i landsbyerne skal kunne få deres undervisning i deres egen skole, og at resultatet af nyordningen blev, at man ikke standser frafaldet i folkeskolens sidste klasser, men at børnene fremdeles sendes ind til en nærliggende købstad for at få en forberedelse i eksamensmellemskolen, som kan lette dem den videre gang